

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Юридичний факультет
Кафедра публічного управління та адміністрування

В. Андріяш, С. Верб

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

навчально-методичні рекомендації для студентів
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Миколаїв – 2025 р.

Андріяш В.І., Верба С.М. Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки [науково-методичні рекомендації до курсу для студентів] / В.І.Андріяш, С.М.Верба. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2025. – с.

Навчально-методичні рекомендації для студентів з курсу «Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки» містять теми лекцій з курсу, плани семінарських занять, плани практичних занять, сформульовані проблеми для обговорення, питання для самодіагностики, творчі, індивідуальні завдання, приклади вирішення ситуацій, контрольні питання, вимоги до написання та тематику контрольних робіт, рефератів, наукових статей, приклади контрольної роботи, тестові завдання для перевірки знань, передбачені питання до іспиту, список літератури.

Науково-методичні рекомендації мають на меті полегшити вивчення студентами курсу «Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки», активізувати самостійну роботу, допомогти глибокому оволодінню програмними матеріалами.

Призначені для студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування» Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

ЗМІСТ

Концепція викладання дисципліни	
«Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки».....	
Опис навчальної дисципліни.....	
Зміст навчальної дисципліни за темами.....	
Плани лекційних занять.....	
Теми семінарських занять з курсу.....	
Завдання для самостійної роботи.....	
Вимоги та тематика рефератів з курсу.....	
Вимоги та тематика наукових статей з курсу.....	
Вимоги та тематика контрольних робіт з курсу.....	
Творчі завдання.....	
Тестові завдання.....	
Питання до іспиту.....	
Література.....	

КОНЦЕПЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ГЛОБАЛІЗАЦІЯ, ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ»

Особливості формування сучасного глобального світу взаємопов'язані з появою нових загроз і небезпек загальнопланетарного масштабу, які можуть спричинити глобальну катастрофу. Виникає та загострюється необхідність здійснення суттєвого впливу на глобальні процеси за допомогою сталого розвитку, орієнтованого на виживання цивілізації. Під сталим розвитком розуміємо планетарно-керований та системно-збалансований соціально природний розвиток, що не руйнує навколишнє природне середовище та забезпечує виживання й подальше безпечне невизначено довге існування цивілізації. В майбутньому глобальному світі зі сталим розвитком національна та глобальна безпека будуть забезпечуватись головним чином не через захист, а переважно через вказаний тип розвитку, що буде сприяти утвердженню позитивних та подоланню негативних тенденцій глобального розвитку. Крім того глобалізація постає у формі посилення взаємозв'язків між окремими фрагментами та соціумами людського роду, перш за все – економічних, фінансових, політичних, соціально-культурних, інформаційних, екологічних та інших взаємозв'язків, універсалізації та транснаціоналізації низки систем та структур людської цивілізації та культури. Глобалізація виступає не просто одним із глобальних процесів, а й найважливішим напрямом глобального розвитку, еволюції та коеволюції цих процесів. Як наслідок посилення радикальних трансформацій в Україні на фоні посилення процесів глобалізації, стало наслідком тривалих соціально-політичних й економічних змін. На сьогодні Україна має серйозні проблеми, які пронизують усю систему її національної та інформаційної безпеки. У зв'язку з цим формування системи національної безпеки викликає цілу низку теоретичних, методологічних та практичних питань з цієї проблеми.

Метою вивчення дисципліни «Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки» є набуття знань учасниками навчання щодо глобальних проблем сучасності, їхні причини, різновиди, масштаби і можливі шляхи вирішення, вивчення та аналіз актуальних проблем та завдань національної та інформаційної безпеки України, розкриття процесів входження України до систем європейської та регіональної безпеки.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоїти та відтворити на професійному рівні системні знання щодо глобалізації;
- сформувати цілісне уявлення про проблеми глобальної та

національної безпеки;

- давати оцінку комплексу проблем викликаних процесами глобалізації;
- відслідковувати і оцінювати тенденції глобалізаційних процесів;
- формування навичок прогнозування ризиків та загроз національній безпеці, обґрунтування заходів для мінімізації їх негативного впливу на різних рівнях публічного управління.

Дисципліна «Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки» спрямована на *формування у студентів наступних компетенцій*:

- здатності переосмислювати наявне й створювати цілісно нові знання та/або професійну практику й розв'язувати соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми, що мають значущий характер;
- здатності визначати, науково обґрунтовувати й критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальному державному, регіональному, місцевому та на рівні окремої організації, установи;
- керувати проектами й програмами, що реалізуються в сфері публічного управління та адміністрування, враховуючи наявні та можливі глобальні виклики, особливості геополітичних процесів, пріоритетів розвитку громадянського суспільства, стратегій реалізації державної політики, специфіки регіонального й місцевого самоврядування;
- аналізувати та класифікувати глобальні проблеми відповідно до наявності різноманітних ознак та характеристик;
- прогнозувати сценарії подальшого розвитку глобальних проблем сучасності та їхні наслідки;
- аналізувати особливості динаміки, тенденцій та закономірностей суспільного розвитку та розкриття суперечливого впливу процесів глобалізації на соціально-економічний розвиток та національну безпеку сучасної держави, суспільства та окремої особи.

В результаті освоєння дисципліни студент має:

знати:

- цивілізаційну парадигму в глобалістиці та стратегії міжцивілізаційних взаємодій;
- базові засади, тенденції глобалізації та багато вимірності процесу глобальних змін;
- функції та критерії ефективності публічного управління та адміністрування у сфері національної безпеки;
- методологічні та організаційно-правові засади публічного управління у сфері національної безпеки;
- основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері національної безпеки;

– стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

вміти:

– критично сприймати та характеризувати проблемні питання розвитку глобалізованого світу та управління процесами та взаємовідносинами у сфері національної безпеки;

– надавати оцінку поточній безпековій ситуації в Україні та прогнозувати результати державної політики у безпековій сфері;

– добирати необхідну й релевантну кількісну і якісну інформацію, робити обґрунтовані та неупереджені висновки щодо процесів глобалізації на основі аналізу даних;

– ідентифікувати, класифікувати та розробляти ієрархії загроз національним інтересам;

– обґрунтовувати заходи адекватного реагування на загрози національній безпеці;

– інтерпретувати та використовувати на практиці теорії та принципи основних шкіл глобалістики;

– здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

володіти:

– отриманими знаннями щодо глобалізації, політики національної та інформаційної безпеки;

– здатністю реалізації творчого підходу для вирішення професійних завдань;

– управлінським мисленням для підвищення ефективності діяльності в умовах глобалізації та реалізації політики національної та інформаційної безпеки.

Методичні рекомендації призначені для більш детального вивчення теоретичних питань, основних принципів та практичних навичок в сфері національної та інформаційної безпеки, які безпосередньо пов'язані з можливістю використання та вдосконалення основних методів та механізмів управління в умовах посилення процесів глобалізації та загострення трансформаційних процесів в Україні.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Особливості феномену глобалізації.

Плюралізм інтерпретації феномену глобалізації. Основні ознаки процесу глобалізації. Характеристика базових концепцій і підходів до визначення часових меж глобалізації. Теоретичні підходи до аналізу глобалізації. Альтерглобалізм. Антиглобалізм. Особливості становлення й розвитку глобалістики в Україні. Глобалізація через призму багатовимірного процесу розвитку людства. Характеристика основних підходів до дослідження процесів глобалізації, їхня сутність і характеристика. Тенденції та особливості перебігу глобалізації. Сутність й характеристика багатовимірності процесів глобальних змін. Україна в процесах глобальних трансформаційних змін і перетворень.

Тема 2. Природа глобальних трансформацій.

Глобальні трансформації: їх сутність та основні суперечності. Позитивні та негативні риси глобалізації. Глобальні парадокси: зміст та обставина. Глобальні кризи та проблеми. Поняття, систематизація й класифікація проблем глобального характеру. Особливості доктринального розуміння тенденцій процесів глобалізації. Посилення соціально-економічної нерівності населення між бідними і багатими країнами як головна проблема сучасності. Поняття й характеристика екологічних проблем. Демографічні проблеми сучасного світу. Проблеми енергетичного забезпечення глобального світу. Роль держав та інших політичних і громадських утворень щодо вирішення глобальних викликів і загроз.

Тема 3. Глобальне врядування.

Підходи до розуміння глобального управління. Проблеми та перспективи глобального управління. Головна проблема глобального управління з позицій синергетики. Необхідність вдосконалення глобального управління та зміст його загально-сприйнятливих принципів. Роль управління у становленні міжнародних систем сталого розвитку за умов глобалізації. Національні держави та ТНК як головні суб'єкти сучасного світо устрою. Національна держава як суб'єкт світової системи. Особливості та характерні риси формування нового світопорядку. Глобалізація у людському вимірі.

Тема 4. Теоретичні основи національної безпеки.

Сутність та зміст теорії національної безпеки. Об'єкт та предмет національної безпеки. Цілі та завдання національної безпеки. Функції національної безпеки. Сутність та зміст національної безпеки. Структура системи забезпечення національної безпеки (на прикладі України). Суб'єкти забезпечення та об'єкти національної безпеки.

Тема 5. Система національної безпеки.

Поняття, зміст та класифікація національних інтересів. Загрози національній безпеці: сутність, класифікація та зміст. Складові національної безпеки та їх характеристика. Система управління національною безпекою. Недержавна складова системи забезпечення національної безпеки держави. Місце та роль політичних партій у системі національної безпеки. Місце та роль громадських об'єднань у системі національної безпеки держави.

Тема 6. Забезпечення інформаційної безпеки.

Поняття та зміст інформаційної безпеки. Загрози інформаційній безпеці. Глобальні та національні виклики й загрози національній безпеці. Інформаційна безпека як складова національної безпеки. Система забезпечення інформаційної безпеки. Державна політика національної безпеки в інформаційній сфері. Кібербезпека сучасного світу.

Тема 7. Забезпечення національної безпеки в різних сферах діяльності.

Поняття та зміст екологічної безпеки. Стан та перспективи забезпечення екологічної безпеки. Система забезпечення екологічної безпеки. Проблеми забезпечення воєнної безпеки. Загрози воєнній безпеці. Система забезпечення воєнної безпеки: мета та функції. Особливості забезпечення економічної безпеки. Складові економічної безпеки та їх характеристика. Система забезпечення економічної безпеки.

Тема 8. Забезпечення національної безпеки в різних сферах діяльності.

Поняття та зміст соціальної безпеки. Стан та перспективи забезпечення соціальної безпеки. Проблеми забезпечення культурної безпеки. Культурно-цивілізаційна ідентичність в умовах глобальних трансформацій. Глобалізація культури і культура глобалізації. Культурна політика держави в умовах глобальних трансформаційних змін. Особливості забезпечення громадської безпеки.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Особливості феномену глобалізації.

План лекції:

1. Плюралізм інтерпретації феномену глобалізації.
2. Основні ознаки процесу глобалізації.
3. Характеристика базових концепцій і підходів до визначення часових меж глобалізації.
4. Теоретичні підходи до аналізу глобалізації. Альтерглобалізм. Антиглобалізм.

Тема 2. Природа глобальних трансформацій.

План лекції:

1. Глобальні трансформації: їх сутність та основні суперечності.
2. Позитивні та негативні риси глобалізації.
3. Глобальні парадокси: зміст та обставина.
4. Глобальні кризи та проблеми. Передумови виникнення та характер протікання.

Тема 3. Глобальне врядування.

План лекції:

1. Підходи до розуміння глобального управління.
2. Проблеми та перспективи глобального управління.
3. Роль управління у становленні міжнародних систем сталого розвитку в умовах глобалізації.
4. Національні держави та ТНК як головні суб'єкти сучасного світо устрою.
5. Національна держава як суб'єкт світової системи.

Тема 4. Теоретичні основи національної безпеки.

План лекції:

1. Сутність та зміст теорії національної безпеки.
2. Об'єкт та предмет національної безпеки.
3. Цілі та завдання національної безпеки.
4. Функції національної безпеки.
5. Сутність та зміст національної безпеки.

Тема 5. Система національної безпеки.

План лекції:

1. Поняття, зміст та класифікація національних інтересів.
2. Загрози національній безпеці: сутність, класифікація та зміст.
3. Складові національної безпеки та їх характеристика.
4. Система управління національною безпекою.

Тема 6. Забезпечення інформаційної безпеки.

План лекції:

1. Поняття та зміст інформаційної безпеки.
2. Загрози інформаційній безпеці.
3. Система забезпечення інформаційної безпеки.
4. Державна політика національної безпеки в інформаційній сфері.

Тема 7. Забезпечення національної безпеки в різних сферах діяльності.

План лекції:

1. Стан та перспективи забезпечення екологічної безпеки.
2. Проблеми забезпечення воєнної безпеки.
3. Особливості забезпечення економічної безпеки.

Тема 8. Забезпечення національної безпеки в різних сферах діяльності.

План лекції:

1. Стан та перспективи забезпечення соціальної безпеки.
2. Проблеми забезпечення культурної безпеки.
3. Особливості забезпечення громадської безпеки.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію з попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів.

Завданнями семінарських занять є:

- поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях;
- заохочення студентів до аналізу різноманітних історичних або сучасних подій, активної творчої роботи із самостійного опрацювання рекомендованої літератури;
- вироблення у студентів умінь використовувати теоретичні знання в практичній діяльності, на основі історико-правових знань прогнозувати суспільно-політичне життя в Україні;
- стимулювати у студентів прагнення на основі знання історичного минулого та сучасності вдосконалювати наявні знання, розуміти значення сучасних процесів глобалізації у житті суспільства;
- усвідомлювати роль та значення національної та інформаційної безпеки в умовах процесів глобалізації.

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді, їх виступи, активність у дискусії, вміння формувати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Тема 1. Особливості феномену глобалізації.

План семінарського заняття:

1. Теоретичні підходи до аналізу глобалізації.
2. Основні ознаки процесу глобалізації.
3. Характеристика базових концепцій і підходів до визначення часових меж глобалізації.
4. Об'єктивні та суб'єктивні передумови глобалізації.
5. Глобалізація та інтеграція.
6. Альтерглобалізм та його форми.
7. Антиглобалістські рухи: ідеологія й програма, мотивація і результати.

Тема 2. Природа глобальних трансформацій.

План семінарського заняття:

1. Глобальні трансформації: їх сутність та основні суперечності.
2. Позитивні та негативні риси глобалізації.
3. Глобальні парадокси: зміст та обставина.
4. Глобальні кризи: передумови виникнення, сутність та класифікація.
5. Поняття, систематизація та класифікація глобальних проблем.
6. Глобалізація та екологія.
7. Глобалізація та бідність.
8. Глобалізація та демографія.
9. Глобалізація та переформатування сучасного світу.

Тема 3. Глобальне врядування.

План семінарського заняття:

1. Підходи до розуміння глобального управління.
2. Проблеми та перспективи глобального управління.
3. Роль управління у становленні міжнародних систем сталого розвитку в умовах глобалізації.
4. Формування світового уряду. Держава як суб'єкт світової системи.
5. Національні держави та ТНК як головні суб'єкти сучасного світоустрою.
6. Сучасні тенденції розвитку окремих регіонів світу (ЄС, Східна Азія, Латинська Америка та ін.).

Тема 4. Теоретичні основи національної безпеки.

План семінарського заняття:

1. Сутність та зміст теорії національної безпеки.
2. Об'єкт та предмет національної безпеки.
3. Цілі та завдання національної безпеки.
4. Функції національної безпеки.
5. Нормативно-правове забезпечення національної безпеки.
6. Стратегії та Доктрини національної безпеки.

Тема 5. Система національної безпеки.

План семінарського заняття:

1. Поняття, зміст та класифікація національних інтересів.
2. Загрози національній безпеці: сутність, класифікація та зміст.
3. Складові національної безпеки та їх характеристика.
4. Система управління національною безпекою.

5. Складові системи управління національною безпекою.
6. Недержавне забезпечення національної безпеки.
7. Особливості організації систем національної безпеки зарубіжних країн.

Тема 6. Забезпечення інформаційної безпеки.

План семінарського заняття:

1. Поняття та зміст інформаційної безпеки.
2. Глобальні та національні виклики й загрози інформаційній безпеці.
3. Інформаційна безпека як складова національної безпеки.
4. Система забезпечення інформаційної безпеки.
5. Державна політика національної безпеки в інформаційній сфері.
6. Кібербезпека сучасного світу.

Тема 7. Забезпечення національної безпеки в різних сферах діяльності.

План семінарського заняття:

1. Поняття та зміст екологічної безпеки.
2. Загрози екологічній безпеці.
3. Система забезпечення екологічної безпеки.
4. Поняття та зміст воєнної безпеки. Загрози воєнній безпеці.
5. Система забезпечення воєнної безпеки: мета та функції.
6. Поняття та зміст економічної безпеки.
7. Поняття та види загроз національній безпеці в економічній сфері.
8. Складові економічної безпеки та їх характеристика.
9. Система забезпечення економічної безпеки.

Тема 8. Забезпечення національної безпеки в різних сферах діяльності.

План семінарського заняття:

1. Поняття та зміст соціальної безпеки.
2. Стан та перспективи забезпечення соціальної безпеки.
3. Проблеми забезпечення культурної безпеки.
4. Культурно-цивілізаційна ідентичність в умовах глобальних трансформацій.
5. Глобалізація культури і культура глобалізації.
6. Культурна політика держави в умовах глобальних трансформаційних змін.
7. Особливості забезпечення громадської безпеки.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота над навчальним матеріалом є індивідуальним видом підготовчої роботи до лекцій, семінарів, передбачає виконання практичних завдань та контрольних робіт і здійснюється відповідно до навчального плану, навчальної і робочої програм з курсу.

Основні форми самостійної роботи:

- робота з підручниками, посібниками та науковою літературою;
- самостійне вивчення окремих тем і питань до семінарських та практичних занять на основі навчальної, монографічної літератури, документів, матеріалів, періодичних видань;
- самостійне вивчення першоджерел;
- підготовка до екзамену.

Курс тісно зв'язаний з поточними подіями, що висвітлюються в періодичній пресі та різноманітних інформаційних джерелах, чому використання матеріалів газет, теле- і радіопередач – неодмінна умова якісного проведення занять і для викладача і для студента.

В процесі вивчення курсу необхідно самостійно опрацювати такі питання:

1. Поняття «глобалізація» і часові межі феномена глобалізації.
2. Етапи глобалізації та їх особливості.
3. Широкий та вузький підходи до визначення хронологічних меж глобалізації.
4. Основні концепції визначення часових меж феномена глобалізації.
5. Концепція архаїчної глобалізації.
6. Концепція глобалізації як сучасного економічного феномена.
7. Концепція глобалізації протоглобалістів.
8. Концепція глобалізації як позачасової властивості, що іманентно притаманна світовому суспільству.
9. Роль науково-технічного прогресу в процесах глобалізації.
10. Співвідношення понять «глобалізація», «інтеграція», «дезінтеграція», «інтернаціоналізація», «транснаціоналізація», «регіоналізація».
11. Сутність поняття «парадокс» і його прояви в економіці.
12. Парадокс глобалізації за Дені Родріком.
13. Особливості глобальних трансформацій в історичній ретроспективі.
14. Суперечливість і парадоксальність глобальних трансформацій сучасної епохи, їх добровільно-примусовий характер.

15. Сутність та основні характеристики світового виробництва.
16. Сутність міжнародних стратегій співробітництва в умовах глобалізації.
17. Особливості сучасного міжнародного співробітництва.
18. Основні напрямки діяльності та цілі ЄС.
19. Засади національної безпеки України.
20. Демократичний цивільний контроль.
21. Сектор безпеки і оборони.
22. Планування у сферах національної безпеки та оборони (стратегії).
23. Стратегічні цілі і напрямки реалізації Стратегії інформаційної безпеки України.
24. Повноваження органів державної влади щодо забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері.
25. Національна безпека в ЗУ «Про інформацію».
26. Негативні тенденції та загрози національній безпеці у сфері національної оборони.
27. Розвиток військової організації.
28. Негативні тенденції та загрози національній безпеці сфері державної та громадської безпеки.
29. Продовольча безпека.
30. Інформаційна безпека.
31. Мета та завдання забезпечення національної безпеки у сфері науки, технологій та освіти.
32. Негативні тенденції та загрози національній безпеці у сфері науки, технологій та освіти.
33. Академічна наука та забезпечення національної безпеки.
34. Досвід вирішення завдань забезпечення національної безпеки у сфері науки.
35. Державна освітня політика та її вплив на забезпечення національної безпеки.
36. Мета та завдання забезпечення національної безпеки у сфері охорони здоров'я.
37. Негативні тенденції та загрози національній безпеці у сфері охорони здоров'я.
38. Виникнення масштабних епідемій та пандемій.
39. Загрози та негативні тенденції впливу на безпеку у сфері культури.
40. Фактори зміцнення національної безпеки у сфері культури.

ВИМОГИ ТА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ З КУРСУ

Реферати повинні мати:

- обсяг від 15 до 20 аркушів;
- використання не менше ніж 5 джерел інформації (окрім підручників);
- наявність посилань на цитування, таблиці, статистичні матеріали;
- висловлювання власної думки.

Однак, перш ніж приступати до написання реферату, або контрольної роботи, треба виконати таку роботу:

- підібрати за темою необхідну літературу і глибоко її вивчити;
- подумати над правильністю і доказовістю висунутих авторами джерел тих чи інших положень;
- зіставити розглянуті в літературі факти, виділити в них загальне й особливе, узагальнити вивчений матеріал відповідно до наміченого плану реферату чи доповіді;
- підготувати необхідні до роботи ілюстрації, уміло використовувати особисті спостереження, досвід і експерименти.

Складання реферату – це важлива форма самостійної роботи слухачів Інституту державного управління. Вона сприяє розвитку творчої думки, учить їх використовувати отриманні у ВНЗ знання на практиці.

Теми рефератів:

1. Стратегія національної безпеки України.
2. Економічна безпека України в умовах глобалізаційних викликів.
3. Роль державного управління у вирішенні проблем економічної безпеки в умовах глобалізації.
4. Міжнародний імідж України в контексті забезпечення за хисту національних інтересів.
5. Міжнародна безпека і глобальний політичний процес: проблеми формування нового міжнародного політичного порядку.
6. Багатополярність як нова геополітична модель світу.
7. Геополітичний статус України.
8. Національна безпека і національні інтереси України.
9. Європа: формування нової геополітичної обстановки.
10. Україна як член ООН: історія і сучасні проблеми.
11. Новий світовий порядок: основні сценарії розвитку.
12. Наслідки інформатизації людської спільноти.
13. Впливи глобалізації на демократичні процеси.

14. Антиглобалізм: «за» і «проти».
15. Глобалізація та збройні конфлікти.
16. Багатополюсність світу: основні напрямки.
17. Регіональна та субрегіональна інтеграція: причини та наслідки в аспекті політичної стабільності.
18. Перспективи системи колективної безпеки
19. Перспективи утворення та діяльності світового уряду.
20. Роль держав у глобальному управлінні.
21. Стан та перспективи вирішення екологічних проблем та їх вплив на безпеку держави.
22. Шляхи та сценарії управління політичними процесами.
23. Реалії світу та потреба глобального менеджменту.
24. Діяльність міжнародних гуманітарних, правозахисних, екологічних організацій (на прикладі конкретної організації): безпековий аспект.
25. Шляхи розбудови громадянського суспільства у світовому масштабі як елемент безпеки.
26. Американська доктрина національної безпеки.
27. Безпека Франції.
28. Японська доктрина національної безпеки.
29. Національна безпека країн Близького та Середнього Сходу.
30. Еволюція характеру міжнародних конфліктів.
31. Збільшення кількості регіональних та локальних конфліктів.
32. Основні фактори конфліктів у сучасному світі.
33. «Реалістична» школа про причини міжнародних конфліктів.
34. Моделі ескалації конфлікту.
35. Моделі поведінки сторін у конфліктах та моделювання результатів конфліктної взаємодії.
36. Фактори, що сприяють обмеженню конфлікту.
37. Загрози національним інтересам та національній безпеці.
38. Можливі погрози особистості, суспільству та державі.
39. Основи класифікації загроз.
40. Критерії та індикатори національної безпеки.

ВИМОГИ ТА ТЕМАТИКА НАУКОВИХ СТАТЕЙ З ДИСЦИПЛІНИ

Наукові статті, повинні мати такі необхідні елементи:

- постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор;
- виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Список використаної літератури.

Тематика наукових статей:

1. Роль міжнародних організацій в процесах формування системи міжнародної безпеки.
2. «М'яка» безпека в стратегічних концепціях держав та організацій.
3. Інформаційна безпека та політика України.
4. Людська безпека: сутність та забезпечення.
5. Міжнародні програми з підтримки міжнародної безпеки.
6. Регіоналізація безпекової політики України.
7. Загрози та виклики національній безпеці України.
8. Суб'єкти забезпечення національної безпеки та їхні повноваження.
9. Воєнно-політичні аспекти національної безпеки України.
10. Пріоритетні питання діяльності України в ООН: історія та сучасність.
11. Співробітництво Україна – НАТО та ОБСЄ: спільне та відмінне.
12. Енергетичний чинник безпекового співробітництва України.
13. Чорноморський регіон в безпековій політиці України.
14. Безпекові питання у відносинах України з країнами Сходу та Азії.
15. Політична глобалізація і національний суверенітет.
16. Світові школи глобалістики та їх концептуальні позиції.
17. Теоретико-методологічні позиції гіперглобалістів.
18. Теоретико-методологічні позиції скептиків.
19. Теоретико-методологічні позиції трансформаціоністів.

20. Методологічні позиції вітчизняних учених у дослідженні глобалізаційних процесів.

21. Культурологічний та цивілізаційний підходи до дослідження глобалізаційних процесів.

22. Роль культури в процесі глобалізації.

23. Тенденції глобалізації.

24. Універсальний характер глобальних трансформаційних змін.

25. Глокалізація як форма глобальних трансформацій.

26. Інформаційне суспільство. Проблеми і ризики інформаційної епохи.

27. Глобалізація, глобальні проблеми, глобалістика.

28. Постглобалізаційний період розвитку цивілізації.

29. Етапи глобалізації.

30. Види, сутність, характеристика глобальних проблем.

31. Концепція безпеки.

32. Безпека індивіда, суспільства та держави.

33. Безпека як найважливіша базова потреба особистості.

34. Безпека життєдіяльності.

35. Безпека та розвиток: системний підхід до аналізу безпеки.

36. Специфіка національної безпеки.

37. Внутрішні та зовнішні аспекти національної безпеки.

38. Основні рівні національної безпеки.

39. Національна та міжнародна безпека.

40. Потужність та можливості держави як умова забезпечення національної безпеки.

ВИМОГИ ТА ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З КУРСУ

Контрольна робота – це необхідна складова частина самостійного опанування студентами курсу «Глобалізація, політика національної та інформаційної безпеки». Ця робота має бути результатом самостійного опрацювання рекомендованої літератури. Підготувати *контрольну роботу на 7-10 аркушів А4 (TimesNewRoman, 14 шрифт)*. Оформити з титульною сторінкою та списком використаних джерел в кінці роботи.

Варіант 1

1. За якими ознаками класифікують національні інтереси?
2. Життєво важливі національні інтереси України.
3. Чому існують різні тлумачення поняття «національні інтереси»?

Варіант 2

1. Поняття «національні інтереси» згідно законодавства України.
2. Як оцінюється роль «націоналізму» у сучасному світі?
3. Взаємозв'язок понять «нація» та «нація-держава».

Варіант 3

1. Складові та рівні національної безпеки.
2. Чому «національна безпека» є змінною величиною?
3. Назвіть та дайте характеристику видам національної безпеки.

Варіант 4

1. У чому полягають методологічні труднощі при узагальненні результатів дослідження складових національної безпеки?
2. Чому є доцільним виділення функціональних сфер національної безпеки?
3. Які складові національної безпеки доцільно розглядати в Україні?

Варіант 5

1. Чому доцільно розглядати «оборонну сферу», як складову національної безпеки?
2. Чому поняття «біосфера» адекватніше описує взаємовідносини у системі «суспільство – навколишнє середовище», ніж поняття «екологічна сфера»?
3. Поняття «загроза національній безпеці» згідно законодавства України.

Варіант 6

1. Поняття «виклик національній безпеці» та особливості його оцінки.
2. Поняття «ризик національній безпеці».
3. Суть взаємозв'язку національних цінностей, інтересів і цілей.

Варіант 7

1. Назвіть елементи структури системи національної безпеки.
2. Які чинники обумовлюють динамічність системи національної безпеки?
3. Дослідження яких підсистем системи національної безпеки є актуальним?

Варіант 8

1. Воєнно-політичний контекст забезпечення національної безпеки.
2. Головна ідея «політичних реалістів» щодо забезпечення національної безпеки.
3. Конструктивістські підходи щодо забезпечення національної безпеки.

Варіант 9

1. Чому ліберальні підходи щодо забезпечення національної безпеки України є неефективними?
2. Зовнішні чинники, які здійснюють вплив на вибір підходу щодо забезпечення національної безпеки.
3. Співвідношення та зв'язок національного та державного інтересу.

Варіант 10

1. Абстрактна та конкретно-історична іпостасі (складові сутності) держави.
2. Зміст та причини «гуманітарного втручання» у «суверенні права» держави.
3. Як сьогодні розподілена «світова влада»?

Варіант 11

1. Які чинники сьогодні є визначальними для державного суверенітету?
2. Якими є риси геополітичних та гео економічних процесів сучасності?
3. Чому сьогодні глобальне суперництво (політичне, економічне тощо) головним чином проявляється на регіональному рівні?

Варіант 12

1. Чому становлення багатопольного світу породжує нові виклики та загрози національній безпеці та міжнародній стабільності?
2. Опишіть стратегії, основою яких є культурно-цивілізаційні компоненти.
3. Які невизначеності глобального масштабу сьогодні здійснюють вплив на безпечний розвиток цивілізації?

Варіант 13

1. Види небезпек національним інтересам та їх ієрархія.
2. Підходи та ознаки щодо класифікації небезпек національним інтересам?
3. Аналіз співвідношення яких величин дозволяє стверджувати про переростання потенційної загрози національним інтересам у реальну?

Варіант 14

1. Як доцільно групувати загрози національним інтересам?
2. Які чинники зумовлюють зменшення критично-мінімальної величини недопустимих збитків для держав у контексті їх безпеки?
3. Чи є демократія є універсальним миротворчим фактором?

Варіант 15

1. Суть методу відносної оцінки потенціалів при оцінці достатності потенціалу СЗНБ.
2. Етапи і форми аналітичної діяльності та види аналітичних документів.
3. Яка інформація відображається у Паспорті загрози національній безпеці?

Варіант 16

1. Які чинники враховують при розробці Паспорта загрози національній безпеці?
2. У якій послідовності доцільно вносити зміни до Паспорта загрози національній безпеці?
3. Принципи побудови, мета та структура СЗНБ.

Варіант 17

1. Які завдання покладаються на структури сектору безпеки?
2. Поняття потенціалу держави (сукупної моці держави) та його визначення.
3. Чому не доцільно ототожнювати паритет в озброєннях і бойовій техніці зі стратегічною стабільністю?

Варіант 18

1. Які традиційні підходи щодо оцінки оборонної достатності Ви знаєте?
2. Суть підходу щодо визначення рівня загроз національній безпеці і з якою метою він визначається?
3. Які ситуації, можуть бути у процесі забезпечення національної безпеки і яким має бути алгоритм дій органів влади за вказаних ситуацій?

Варіант 19

1. Продовольча безпека у країні та у світі.
2. Гібридні війни у сучасному інформаційному просторі.
3. Вчасність та достовірність інформації.

Варіант 20

1. Розпад СРСР: як змінилося поняття національної безпеки.
2. Чинник освоєння космічного простору та його вплив на національну безпеку.
3. Інформаційна безпека та кібербезпека сучасного світу.

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ ДО КУРСУ

Завдання 1

Використовуючи новинні ресурси (в тому числі й інтернет-джерела), знайдіть декілька фактів – свідчення того, що процеси глобалізації поглиблюються та набувають все більшого поширення в світовій економіці.

Завдання 2

Використовуючи Інтернет-ресурси, прослідкуйте географію проведення Всесвітніх соціальних форумів, починаючи з 2001 р. Виявіть, як змінювалась проблематика, що порушувалась на даних форумах, впродовж цього часу.

Завдання 3

Дослідіть, які організації стали виразниками ідей альтерглобалістського руху в світі та Україні.

Завдання 4

Проаналізувавши останні тенденції розвитку глобалізації, виділіть 5 найбільш значних трансформацій глобалізації.

Завдання 5

Ознайомившись з текстом лекції та змістом презентацій, заповніть таблицю:

№ з/п	Назва глобальної проблеми	Сутність глобальної проблеми	Причини виникнення глобальної проблеми	Шляхи розв'язання глобальної проблеми
1	Проблема миру і роззброєння			
2	Демографічна проблема			
3	Енергетична і сировинна проблема			
4	Продовольча проблема			
5	Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються			

Завдання 6

Знайдіть інформацію з відкритих джерел щодо глобальних проблем людства (надайте посилання на відеоматеріал). Зробіть висновки про те, які з глобальних проблем становлять наразі найбільшу загрозу існуванню людства.

Завдання 7

Спробуйте спростувати або підтвердити тезу про наявність «глобальної змови» щодо управління сучасного світу. Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 8

Проаналізуйте, які галузі характеризуються найвищим рівнем інтенсивності витрат на науково-технологічні розробки транснаціональними корпораціями на сьогодні. Обґрунтуйте такий вибір ТНК.

Завдання 9

На власний розсуд вкажіть які з українських компаній можна вважати транснаціональними відповідно до критеріїв, встановлених ООН. Обґрунтуйте власний вибір.

Завдання 10

На вашу думку, національна безпека є сталою чи змінною величиною? Поясніть свою думку спираючись на конкретні приклади.

Завдання 11

Чому оцінка людиною безпеки завжди є суб'єктивною (людина або недооцінює або переоцінює)? Поясніть на конкретному прикладі.

Завдання 12

Спробуйте створити універсальну та стовідсоткову дієву систему національної безпеки. Що для цього потрібно? Що цьому заважає? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 13

Спробуйте пояснити використовуючи конкретні реальні факти, чому найкраща система національної безпеки окремої держави «не працює» коли її намагаються використовувати інші країни?

Завдання 14

Поясніть вислів: «хто володіє інформацією, той володіє світом». Доведіть або спростуйте необхідність володіти актуальною інформацією, як необхідною передумовою сучасного існування та функціонування людини, суспільства, держави.

Завдання 15

Знайдіть у відкритих джерелах приклади інформаційного протиборства (війни, зброї тощо). Проаналізуйте зміст та значення вказаного «дійства». Спробуйте пояснити його результативність або «провальність». Відповідь аргументуйте.

Завдання 16

Спрогнозуйте «точку незворотності» екологічного стану сучасної цивілізації.

Завдання 17

На прикладі України розкрийте роль та значення демографічної ситуації для економічної безпеки держави.

Завдання 18

Оберіть на власний розсуд художній фільм з пост апокаліптичним сценарієм. Наведіть на його прикладі аргументи за або проти можливості розгортання такого сценарію в реальному житті.

Завдання 19

Проаналізуйте таке явище, як «гібридні загрози». Поясніть їх особливість та небезпечність по відношенню до інших загроз. Приведіть реальний приклад таких загроз та боротьби з ними.

Завдання 20

Створіть вигадану структуру глобального врядування (політичний інститут, організацію, установу, підприємство тощо). Обґрунтуйте необхідність його функціонування. Визначте основні мету та завдання, сферу діяльності. Охарактеризуйте методи та засоби діяльності. Вибір обґрунтуйте.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Державна безпека – це...

А. захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності й демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз;

В. стан захищеності державної влади, суверенітету, територіальної цілісності;

С. стан захищеності обороноздатності, спокою людей, громадської злагоди, довкілля, національної і релігійної рівності;

Д. усі відповіді вірні.

2. Внутрішня державна безпека – це...

А. система нормативно-законодавчих актів, спрямованих на охорону державних інтересів;

В. система законів, спрямованих на охорону державних інтересів у гуманітарній, політичній та економічній сферах та проведення ефективної внутрішньої політики держави, яка забезпечує цю систему заходів;

С. внутрішня політика держави з питань безпеки України;

Д. система заходів держави щодо забезпечення безпеки України.

3. Зовнішня державна безпека України – це:

А. діяльність державних органів щодо забезпечення суверенітету, територіальної недоторканності та обороноздатності держави, що гарантує мирне життя, вирішення проблем у гуманітарній, політичній та економічній сферах;

В. забезпечення територіальної недоторканності та обороноздатності держави;

С. забезпечення обороноздатності держави;

Д. забезпечення мирного життя населення держави.

4. Безпека держави – це:

А. діяльність органів державної влади, що має на меті забезпечити безпеку держави;

В. оптимальне функціонування її інститутів держави, що має на меті забезпечити безпеку держави;

С. спроможність системи суспільних відносин забезпечити безпеку держави, особи й суспільства за конкретного балансу їхніх життєво важливих інтересів;

Д.форма національної безпеки, щопередбачає спроможність держави забезпечувати стабільне функціонування державних та суспільних інституцій.

5. Складовими елементами безпеки держави є:

- А.державна, військова, економічна та суспільна безпека;
- В.державна, екологічна, техногенна безпека;
- С.державна, інформаційна, безпека особи;
- Д.державна, політична, гуманітарна безпека.

6. Закон України «Про національну безпеку України» розглядає державу як:

А.орган, що забезпечує безпеку громадян на території України та за її межами;

В.форму збірного образу у вигляді систем державних органів, державних інститутів, громадських організацій і об'єднань громадян щодо забезпечення державної безпеки України;

С.орган, що сприяє та забезпечує правовий і соціальний захист громадян;

Д.орган, що забезпечує захист прав та інтересів громадян України.

7. Під безпекою країни розуміють:

А.стан захищеності основ конституційного ладу, політичного, економічного, оборонного, науково-технічного та інформаційного потенціалу держави від зовнішніх і внутрішніх загроз;

В.захищеність життєво важливих інтересів людини й громадянина;

С.захищеність якісного стану суспільних відносин, які забезпечують прогресивний розвиток суспільства за конкретних історичних і природних умов від небезпек;

Д.захищеність підвалин існування держави.

8. Державна безпека визначається як:

А.захищеність життєво важливих інтересів людини й громадянина, суспільства й держави, за якої забезпечується сталий розвиток суспільства.

В.своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз державним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, прикордонної діяльності та оборони, охорони здоров'я, освіти й науки, науково-технічної та інноваційної політики;

С.забезпечення культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова й інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення, житлово-комунального господарства, ринку фінансових послуг, захисту прав власності;

Д.усі відповіді вірні.

9. Основу глобальної безпеки мають становити:

А.національна безпека всіх держав, що гарантує їхній стабільний розвиток і не створює загрози сусідам;

В.колективні зусилля з використанням цивілізованих надбань людства;

С.відповіді А та В вірні;

Д.немає правильної відповіді.

10. Із застосуванням об'єктового принципу виділяють такі види безпеки:

А.політичну, економічну, воєнну;

В.державну, суспільну, безпеку особистості (людини й громадянина);

С.екологічну та технологічну;

Д.інформаційну, енергетичну, продовольчу.

11. Глобалізація:

А.загальносвітовий процес зближення,інтернаціоналізації, уніфікації, взаємозалежності у всіх сферах життя держав, державних утворень, народів всього світу;

В.перетворення певного явища на світове, планетарне, те, яке стосується усієї землі, земної кулі;

С.явище у своїй основі об'єктивне, яке носить системний характер, тобто охоплює усі сфери життя суспільства;

Д.всі відповіді правильні.

12. Антиглобалізм:

А.критичне ставлення до процесу глобалізації поділяється на два підходи: антиглобалізм та альтер- (чи альтернативний) глобалізм;

В.є загальною назвою суспільних організацій, рухів та ініціативних груп, які знаходяться у непримиренному конфлікті з наслідками глобальних трансформацій;

С.цілісність особистостей, що діють спільно, децентралізована сила, поліфонічний діалог, конститутивна коопераційна влада глобальної

демократії знизу, суспільство з відкритим кодом і прямий демократичний уряд всіх для всіх;

Д. усі відповіді правильні.

13. Альтерглобалізм це:

А. масовий соціальний рух противників американо-євроцентричної моделі глобалізації, що виступають за посилення соціального змісту та демократичної спрямованості глобального устрою;

В. всесвітній рух, який ставить за мету змінити основні параметри глобалізації;

С. теорія і практика новітніх соціальних форм і змісту світової інтеграції;

Д. всі відповіді правильні.

14. Європейська інтеграція – це:

А. процес політичної, юридичної, економічної (а в деяких випадках – соціальної та культурної) інтеграції європейських держав, у тому числі й частково розташованих в Європі;

В. складний та суперечливий соціально-економічний процес налагодження тісного співробітництва європейських держав;

С. обидві відповіді правильні;

Д. правильних відповідей немає.

15. Інтеграція – це:

А. процес об'єднання будь-яких елементів (частин) в одне ціле; процес взаємозближення й утворення взаємозв'язків;

В. згуртування, об'єднання політичних, економічних, державних і громадських структур в рамках регіону, країни, світу;

С. обидві відповіді правильні;

Д. правильних відповідей немає.

16. Що відноситься до політичних проблем?

А. Недопущення світової ядерної війни й забезпечення стабільного миру

В. Боротьба з хворобами

С. Ліквідація відсталості країн

Д. Довгострокове прогнозування

17. Що відноситься до соціально-економічних проблем?

А.Необхідність ефективної й комплексної охорони навколишнього середовища

В.Проблема розвитку людини, злочинність, стихійні лиха

С.Освоєння космічного простору

Д.Вирішення військових та регіональних конфліктів

18. Що відноситься до наукових проблем?

А.Злочинність

В.Довгострокове прогнозування

С.Вирішення регіональних проблем

Д.Стабільність розвитку світового співтовариства

19. Глобальними вважаються проблеми, які:

А.Мають загальносвітовий характер

В.Мають структурні зміни у використанні існуючих невідновлюваних видів енергії, а саме: збільшення частки вугілля в енергобалансі при зменшенні частки нафти й газу.

С.Вивчення запасів усіх ресурсів із використанням найновіших досягнень НТР

Д.Мають необхідність у створенні екологічно чистої вугільної енергетики

20. Виживання цивілізації залежить від:

А.прискорення темпів економічного розвитку

В.вирішення локальних військових конфліктів

С.успішне вирішення глобальних проблем сучасності

Д.все перераховане має однаковий вплив на подальшу долю людства

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття, предмет та об'єкт глобалістики.
2. Поняття та сутність глобалізації.
3. Глобальні проблеми. Види та систематизація глобальних проблем.
4. Характерні ознаки глобалізації та їх характеристика.
5. Сутність глобалізації. Політична глобалізація.
6. Сутність глобалізації. Економічна глобалізація.
7. Передумови формування глобалістики.
8. Теоретичні основи глобалістики.
9. Системно-синергетичний підхід дослідження глобалізаційних проблем.
10. Мета глобалістики як науки.
11. Системність та багатовимірність глобалізації.
12. Глобальна інтеграція як сучасна форма взаємодії наук.
13. Глобалізація як суперечлива єдність організації і самоорганізації.
14. Перспективи сучасної цивілізації в умовах глобалізації.
15. Лінійно-прогресистська методологія аналізу глобалізаційних трансформацій.
16. Методологічні прогнози динаміки глобалізації.
17. Поняття та сутність глобалізму.
18. Основні підходи дослідження глобалізаційних процесів та їх характеристика.
19. Політична глобалізація і національний суверенітет.
20. Світові школи глобалістики та їх концептуальні позиції.
21. Теоретико-методологічні позиції гіперглобалістів.
22. Теоретико-методологічні позиції скептиків.
23. Теоретико-методологічні позиції трансформаціоністів.
24. Методологічні позиції вітчизняних учених у дослідженні глобалізаційних процесів.
25. Культурологічний та цивілізаційний підходи до дослідження глобалізаційних процесів.
26. Роль культури в процесі глобалізації.
27. Тенденції глобалізації.
28. Універсальний характер глобальних трансформаційних змін.
29. Глокалізація як форма глобальних трансформацій.
30. Інформаційне суспільство. Проблеми і ризики інформаційної епохи.
31. Глобалізація, глобальні проблеми, глобалістика.
32. Етапи глобалізації. Постглобалізаційний період розвитку цивілізації.

33. Види, сутність, характеристика глобальних проблем.
34. Глобальне прогнозування. Види та значення глобального прогнозування.
35. Проблеми та тенденції розвитку глобальної соціоєкосистеми.
36. Демографічні тенденції сучасності. Демографічна ситуація в Україні.
37. Характеристика процесу гібридизації культур. Діалог культур. Полілог культур.
38. Тероризм як глобальна проблема сучасності. Правова основа боротьби з міжнародним тероризмом.
39. Держава в процесі глобальних трансформаційних змін.
40. Глобальне громадянське суспільство та його ознаки.
41. Проблеми становлення громадянського суспільства в Україні.
42. Трансформація права в умовах глобалізації. Тенденції трансформації права.
43. Характер транснаціональних загроз і викликів. Транснаціональна злочинність. Кіберзлочинність.
44. Політичні партії в умовах глобальних трансформаційних змін. Політичні партії в Україні.
45. Людина в умовах глобальних трансформацій сучасності. Самоідентифікація соціуму.
46. Трансформація інституту сім'ї в умовах глобалізації.
47. Глобалізація культури і культура глобалізації.
48. Глобалізація і фрагментація. Співвідношення глобального і локального.
49. Демократія в умовах глобалізації. Характеристика концепцій демократичного розвитку.
50. Антиглобалізм (альтерглобалізм) як соціальне явище. Сили та учасники антиглобалістського руху.
51. Суверенітет держав та особливості формування нового світоустрою.
52. Альтернативні моделі сучасної глобалізації. Глобалізація з «людським обличчям».
53. Нація в умовах ідентифікації глобального світу. Національна держава. Національна мова.
54. Соціально-економічна нерівність в умовах глобального розвитку. Соціалізація глобалізації.
55. Глобалізація і енергетичні проблеми. Енергосфера як фактор людського розвитку.

56.Масова культура і контркультура в умовах глобалізації. Культурна політика та її значення.

57.Суперечливість як ознака глобалізаційного розвитку.

58.Освіта і наука в умовах глобалізації. Зміни умов у сфері освіти в Україні.

59.Сучасна політична глобалізація. Джерела та рушійні сили сучасної політичної глобалізації.

60.Глобалізація і національна безпека. Забезпечення безпеки процесу глобалізації.

61.Сталий розвиток. Глобалізація і перехід до сталого розвитку.

62.Поняття, зміст та характеристика сталого розвитку в сучасних умовах.

63.Глобальне управління в системі парадигми цивілізаційного розвитку. Проблеми формування системи глобального управління.

64.Показник ВВП на душу населення як індикатор соціально-економічної нерівності.

65.Ідентифікація глобалізації як проблема сучасності.

66.Етапи осмислення процесу глобалізації.

67.Багатовимірність процесу глобалізації та системність його дослідження.

68.Принципи та закономірності глобалістики.

69.Правила глобалістики та їх характеристика.

70.Біосфера. Ноосфера. Ноосферний етап розвитку глобальної соціоекосистеми.

71.Основні підходи до дослідження глобалізаційного процесу та їх характеристика.

72.Міграційні процеси в умовах глобалізації. Трудова міграція. Міграційна політика держави в сучасних умовах.

73.Глобалізація і свідомість людини. Планетарна свідомість.

74.Глобалізація. Вестернізація. Американізація.

75.Соціально-філософський вимір глобалізації.

76.Регіоналізація глобального світопростору та перспективи її становлення.

77.Понятійний апарат глобалістики – аксіоми, поняття, терміни.

78.Етапи розвитку глобалістики.

79.Глобальні проблеми як фактор посилення взаємозалежності світу.

80.Головні напрями політичної стратегії вирішення глобальних проблем (політичні реформи; науково-технічна політика).

81. Глобальна система безпеки.

82. Регіональна система безпеки та її особливості.
83. Складові системи національної безпеки.
84. Гібридна війна: поняття, форми та методи ведення.
85. Інформаційна безпека та основні форми загроз для неї.
86. Ризики та позитивні риси ядерного статусу держави.
87. Безпековий аспект сучасної зовнішньої політики України.
88. Участь України в світових та європейських безпекових структурах.
89. Національні інтереси України у світлі євроінтеграції.
90. Складові системи забезпечення національної безпеки України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андріяш В. І. Зовнішня політика та воєнна сила сучасної національної держави в умовах глобалізації / В. Андріяш, О. Малікіна // Інвестиції: практика та довід. – 2024. – № 16. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4388>
2. Андріяш В. Основні проблеми внутрішньо переміщених осіб в Україні / В. Андріяш, Н. Громадська, О. Малікіна // Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. 2023. № 4(70). С. 5-12. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/political/article/view/2892>
3. Андріяш В. Особливості формування зовнішньої політики національної держави в умовах глобалізації / Громадська Н.А. Андріяш В.І. // Інвестиції: практика та досвід. – 2024. – № 15. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4317>
4. Андріяш В. Політика пам'яті як напрямок публічної політики сучасної держави / В. Андріяш, Н. Громадська, О. Малікіна // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 34 (73) № 1 2023. С. 18-22. URL: <http://www.pubadm.vernadskeyjournals.in.ua/34-73-1>
5. Андріяш В. Публічне управління в умовах глобалізації: місце й роль дипломатії та дипломатичної служби / В. Андріяш, С. Верба // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2024. – № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/4398>
6. Андріяш В.І. Основні передумови реформування публічного управління в умовах глобалізації / В. Андріяш // Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. № 2. 2023. С. 27-31. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/391>
7. Андріяш В.І. Соціальна відповідальність держави в сфері забезпечення соціального захисту населення в умовах війни в Україні. Публічне управління та місцеве самоврядування. № 2. 2023. С. 3-9. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/308>
8. Бурячок В. Л., Толубко В. Б., Хорошко В. О., Толюпа С. В. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект : підручник / за заг. ред. В. Толубка. Київ : ДУТ, 2015. 288 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf
9. Воєнна доктрина України : Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015/stru>

10. Доктрина інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

11. Ємельянов В. М., Бондар Г. Л. Кібербезпека як складова національної безпеки та кіберзахист критичної інфраструктури України // Public Administration and Regional Development. – 5, 2019. – С.493-523 URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/141/106><https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/141/106>.

12. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-вр URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. Палагнюк Ю.В. Актуальні питання суспільних трансформацій в Україні: безпековий та євроінтеграційний виміри: колективна монографія: / під заг. ред. Ю.В. Палагнюк, С. І. Шкірчака. – Миколаїв : Видавництво ЧНУ імені Петра Могили, 2018. –300 с.

14. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010№2297-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

15. Про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і провільний рух таких даних: Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/es-2016679.pdf>.

16. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

17. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018№2496-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

18. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 №2163-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>.

19. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» Указ Президента України; Стратегія від 15.03.2016 №96/2016. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/96/2016>.

20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України; Доктрина від 25.02.2017 №47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>.

21. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>

22. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8.11.2017 №797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80>.

23. Становлення і розвиток системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони України; за заг. ред. В. Г. Пилипчука: монографія – К. : ТОВ «Видавничий дім«АртЕк», 2018. – 272 с.

24. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015. Офіційний вісник України. 2015. № 43. Ст. 1353. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

25. Стратегія та засоби конвергенції системи соціальної безпеки України та ЄС у процесі євроінтеграції: монографія/ ред.: Т. Васильців, Р. Лупак. – Львів: АТБ, 2018. – 303 с. URL:<http://ird.gov.ua/irdp/p20180802.pdf>

26. Ткачук Т.Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: правовий вимір: моногр. – К. : ВД «АртЕк», 2018. – 422 с.

27. Public Administration Mechanisms for Ensuring Cybersecurity in Modern Conditions of Socio-Economic Development /M.Kryshtanovych, V.Andriyash, H.Bondar, Y. Kushnir, K. Ozarko // IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.3, March 2022, p. 606-610.DOI10.22937/IJCSNS.2022.22.3.79

28. Viktoria Andriyash Enhacing potential in the contex of ensuring financial security of the agriculturual sector in Ukraine. Olena Kozyryeva, Viktoria Andriyash, Olga Fedorchak, Petro Viblyi, Roman Tatarinov. Financial & Credit Activity: Problems of Theory & Practice, 2024, Vol 3, Issue 56, p118 <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85198117175&doi=10.55643%2ffcaptp.3.56.2024.4405&partnerID=40&m>